

Egy különleges festőről

Ez a képzőművészetnek szánt oldal elsősorban nem azért íródott, hogy egy több kilogramm súlyú, gyönyörű albumot mutasson be. Viszont a nagyszerű kiadvány alkalom a nagyközönség által kevésbé ismert, különleges és mondhatni zseniális festőművész rövid bemutatására.

Molnos Péter: *Gróf Batthyány Gyula – az elveszett Magyarország festője* című reprezentatív albuma a Népszabadság könyvek sorában 2007-ben Budapesten jelent meg.

Batthyány Gyula Ikervárott született 1887. május 10-én, és Budapesten halt meg 1959. január 4-én a Völgy utcai idegsznanatóriumban. A Farkasréti temetőben nyugszik. A festő dédnagyapja Batthyány Lajos, az első felelős magyar kormány kivégzett miniszterelnöke volt, és anyai ágon nagyapja Andrássy Gyula miniszterelnök.

Először Vaszary János magántanítványa volt, majd a budapesti Képzőművészeti Főiskolára iratkozott be, végül Münchenben és Párizsban tanult. Első gyűjteményes kiállítására 1914 tavaszán az Ernst Múzeumban került sor. A húszas évektől ideje nagy részét a bicskei

Ticharich Zdenka portréja, 1943

Batthyány-kastélyban és Budapesten töltötte. Műtermet a fővárosban a vár oldalában, a Hunyadi János úton tartott fenn. A harmincas évek második felétől az arisztokrata hölgyek és színésznők kedvenc portréfestője lett, évente harminc-negyven arcképet alkotott. Három önálló grafikai albu-

Kalapos nők, 1930-as évek

ma jelent meg. Utolsó kiállítása 1942-ben Ferenczy Bénivel együtt volt. Ahogy a kötet rögzíti: „1945 után birtokait és lakását elvették, egykori inasa fogadta be Polgárdiban álló cselédházába. 1953-ban koncepciók eljárást követően, kémkedés vádjával nyolc év börtönre ítélték.” Végezetül három évet volt Márianosztrán.

A képzőművészeti album kiadásának egyik támogatója és a képanyag társ-összeállítója Kieselbach Tamás, aki előszavában feleleveníti Batthyány megismerésének történetét. Harminc éve fedezte fel a „hi-

vatalos művészettörténet feledésre ítélt” furcsa alkotóját. Volt Polgárdiban, ahol az egykori inas családja a festő hagyatékának jelentős részét elásta(!). „Sok emberrel találkoztam, akik szinte berzenkedve tekintenek Batthyány Gyula képeire. Mások rajonganak érte” – írja Kieselbach. S ez a dolog lényege!

A tökéletesen képzett művész nem tartozott semmilyen művészi csoportosuláshoz, s így bátran élt egyéni látásmódjával. Lehet mondani, hogy művészete rokon az angol prerafaelitákkal, de azt is, hogy a szimbolizmussal, s ugyanakkor erősen expresszív. Az biztos, hogy az őt körülvevő világot és így társadalmi osztályának képviselőit is ironikusan szemlélte és ábrázolta. Rajztudása tökéletes volt.

Az album nagy szorgalmú szerzői majd 200 művet gyűjtöttek össze és reprodukáltak az albumban. De országunk és a festő sorsára jellemzően ezek közül sajnos sokat „lappang” jelzővel kellett illetni – hiszen nyomuk veszett.

Az összegzés igénye nélkül, e szerény írás figyelemfelhívó kíván lenni egy olyan meg nem értett s majdnem elfeledett zsenire vonatkozóan, aki különlegességével akár a Csontváry-, Gulácsy-vonalba is beilleszthető.

DR. GÖMÖR BÉLA